

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

KESTÄVÄN KEHITYKSEN LINJAUKSET

Johdanto

Me Maa- ja kotitalousnaisten asiantuntijat edistämme laajasti kestävästä kehityksestä, kuten kansalaisten hyvää ravitsemusta, luonnon monimuotoisuutta ja maaseudun yritysten ja paikallisyhteisöjen elinvoimaisuutta.

Kestävän kehityksen linjausten tarkoituksena on toimia strategisena työkaluna toimintamme edistämiseksi entistä kestävämpään, vastuullisempaan ja vaikuttavampaan suuntaan.

Kestävän kehityksen linjausten tavoitteena on:

- tunnistaa organisaatiomme kannalta keskeisiä kestävä kehityksen teemoja,
- määrittää periaatteet meille keskeisten vastuullisuusteemojen osalta,
- sanoittaa ja tehdä näkyväksi organisaation kestävä kehityksen mukaista toimintaa.

Kestävän kehityksen linjaukset toimivat organisaation toiminnansuunnittelun pohjana. Linjauksissa määritellyt vastuullisuusteemoja ja -periaatteita tarkennetaan toiminnan suunnittelulla.

*Lähde: United Nations,
Sustainable Development Goals*

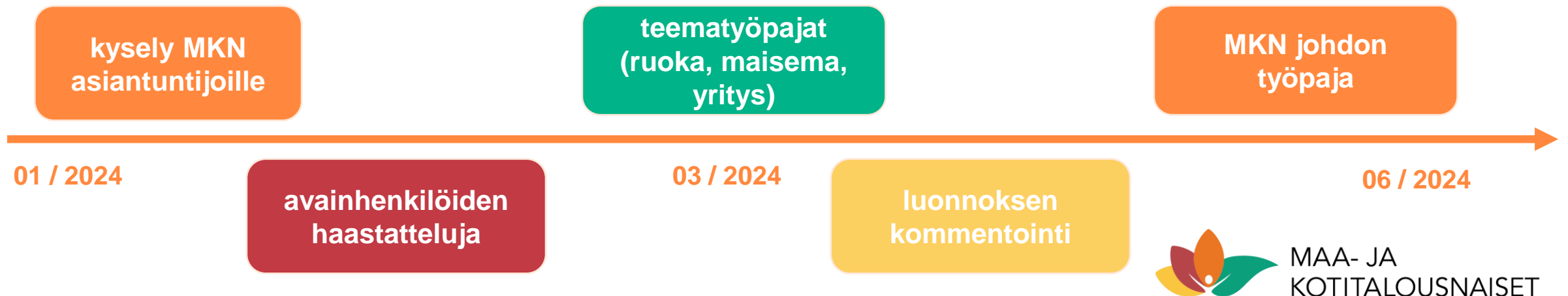
MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Linjaukset laadittiin vuorovaikutteisesti

Kestävän kehityksen linjaukset laadittiin vuorovaikutteisesti Maa- ja kotitalousnaisten Keskukseen (MKN Keskus) ja piirikeskusten asiantuntijoiden kanssa. Kestävän kehityksen lähtökohtia kartoitettiin organisaation asiantuntijoille suunnatulla kyselyllä ja avainhenkilöiden haastatteluilla. Linjausten sisältöjä työstettiin kevään ja kesän 2024 aikana muun muassa Maa- ja kotitalousnaisten asiantuntijoille ja johdolle suunnatuissa työpajoissa.

Työtä koordinoi Maa- ja kotitalousnaisten Keskus, jossa työstä vastasi maisema-arkkitehti ja kestävän kehityksen asiantuntija *Hanna Hannula*. Työn ohjausryhmään osallistuivat MKN Keskuksesta toiminnanjohtaja *Christell Åström*, kehitysjohtaja *Leena Lahdenvesi-Korhonen*, projektikoordinaattori *Eeva Rantala*, kehityspäällikkö *Marita Suontausta* ja viestintäpäällikkö *Susanna Winqvist* sekä Länsi-Suomen maa- ja kotitalousnaisista ympäristöpäällikkö *Terhi Ajosenpää*.

MKN Keskuksen hallitus on hyväksynyt linjaukset 27.8.2024

KESTÄVÄN KEHITYKSEN LINJAUKSET

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Edistämme kestävyysmurrosta

Haluamme vauhdittaa yhteiskunnan toimintoja ja elämäntapoja läpileikkaavaa kestävyysmurrosta, jossa pyritään mahdollistamaan hyvinvointia ekologisissa reunaehdoissa. Otamme toiminnassamme huomioon oikeudenmukaisen siirtymän näkökulman, jolla tasataan muutoksesta koituvia hyötyjä ja haittoja.

Toimintamme liittyy erityisesti seuraaviin temaattisiin kokonaisuuksiin:

Ruokamurros

Teemme työtä kestävästä ruokajärjestelmästä rakentamiseksi, joka toimii resurssiviisaasti luonnon kantokyvyn rajoissa. Se tuottaa hyvää ravitsemusta ja ruokajärjestelmän toimijoille riittävää toimeentuloa. Ruokajärjestelmän tulee vaalia maaperää, vettä, ilmastoa sekä luonnon monimuotoisuutta. Luonnonvarojen tulee käyttää optimaalisesti kiertotalouden ratkaisuja hyödyntäen. Kestävä ruokajärjestelmä on myös muutosjoustava, eli se toimii myös häiriö- tai kriisitilanteissa.

Luonnonjärjestelmien turvaaminen

Ymmärrämme ihmisen osana luontoa ja ihmistoiminnot osana luonnonjärjestelmiä. Elinvoimainen luonto on edellytys ihmisten ja yhteisöjen hyvinvoinnille.

Toimintamme taustana on ajatus uudistavuudesta, jossa ihmistoiminnoilla turvataan ja vahvistetaan luonnon monimuotoisuutta ja luonnonjärjestelmien toimintaa. Vaalimme työllämme maaperää, ilmaa, vettä ja luonnon monimuotoisuutta.

Uusintava talous

Työmme taustalla on ajatus uusintavasta taloudesta (esim. Sitra), jossa talousjärjestelmän tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa yhteistä hyvää – yksilöiden, yhteisöjen ja luonnonjärjestelmien elinvoimaisuutta. Tuotanto ja kulutus tulee sovittaa ympäristön kantokykyyn hyödyntäen kierto- ja jakamistaloutta. Taloutta tulee ajatella ylisukupolisesti ja kohtuullisuutta edistäen.

Uusintavassa taloudessa vauraus käsittää taloudellisen vaurauden lisäksi luontopääoman sekä sosiaalisen ja kulttuurisen vaurauden.

Toimintamme vastuullisuuskehys

KESTÄVYYSMURROS

Haluamme vauhdittaa yhteiskunnan toimintoja ja elämäntapoja läpileikkaavaa kestävyysmurrosta, jossa pyritään mahdollistamaan hyvinvointia ekologissa reunaehdoissa. Otamme toiminnassamme huomioon oikeudenmukaisen siirtymän näkökulman, jolla tasataan muutoksesta koituvia hyötyjä ja haittoja.

ruokamurros

luonnonjärjestelmien turvaaminen

uusintava talous

Ilmastoviisas, luontomyönteinen yhteiskunta

Edistämme yhteiskuntaa kohti ilmastoneutraaliutta ja luontoposiitiivisuutta. Tunnistamamme ilmasto-, luonnon monimuotoisuus- ja vesistöhaasteiden kytkeytymisen toisiinsa ja etsimme monihyötyisiä ratkaisuja. Teemme toimia, joilla ilmastonmuutosta hillitään ja siihen sopeudutaan. Teemme työtä luontokadon kääntämiseksi luonnon monimuotoisuutta vahvistavaan suuntaan.

Vastuullinen tuotanto ja kuluttaminen

Edistämme vastuullista tuotantoa ja kuluttamista koko toiminnallamme kattaen asiantuntijapalvelut, järjestötyön ja organisaatiomme oman arjen. Tuemme siirtymää kohti kokonaiskestävää ja resurssiviisasta kierto- ja jakamistaloutta ja kestäviä elämäntapoja, jotka mahtuvat ympäristön kantokyvyn rajoihin. Vastuullinen tuotanto ja kuluttaminen kattaa ekologisen kestävyuden lisäksi, sosiaalisen, kulttuurisen ja taloudellisen kestävyuden.

Hyvinvoivat yksilöt, elinvoimaiset yhteisöt

Haluamme edistää ja ylläpitää maaseudun ja maakuntien elinvoimaisuutta, mikä näkyy muun muassa ainutlaatuisina ympäristöinä, erilaisina yrityksinä, osallisuutena ja osaamisena. Tuemme työllämme ihmisten hyvinvointia, terveyttä ja tasa-arvoa. Näemme hyvinvoivat kansalaiset yhteiskunnan tukipilarina.

Vastuullisuusteemat läpileikkaavat Maa- ja kotitalousnaisten koko toiminnan.

ruokaneuvot

yrittäjäpalvelut

maisemapalvelut

järjestötoiminta

organisaation toimintatavat

Edistämme kestävyysmurrosta erityisesti kolmen yhteiskunnan järjestelmän osalta.

Valitut vastuullisuusteemamme.

Toimintamme kannalta tärkeimmät YK:n kestävän kehityksen tavoitteet linkittyvät vastuullisuusteemoihimme (ks. Viitekehys, sivu 16).

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Vastuullisuusteema

Ilmastoviisas, luontomyönteinen yhteiskunta

Edistämme yhteiskuntaa kohti ilmastoneutraaliutta ja luontoposiitiivisuutta. Tunnistamme ilmasto-, luonnon monimuotoisuus- ja vesistöhaasteiden kytkeytymisen toisiinsa ja etsimme monihyötyisiä ratkaisuja. Teemme toimia, joilla ilmastonmuutosta hillitään ja siihen sopeudutaan. Teemme työtä luontokadon kääntämiseksi luonnon monimuotoisuutta vahvistavaan suuntaan.

Teemaan liittyvät YK:n kestävä kehityksen tavoitteet:

13. Ilmastotokeja

14. Vedenalainen elämä

15. Maanpäällinen elämä

PERIAATTEET

- **Luonnon monimuotoisuuden vaaliminen.** Vaalimme ja vahvistamme luonnon monimuotoisuutta systeemitasolla ja yksittäisissä kohteissa esimerkiksi torjumalla vieraslajeja, suunnittelemalla luonnon monimuotoisuutta vahvistavia viheralueita, tukemalla maaseutu ympäristöjen monimuotoisuutta.
- **Luonnon monimuotoisuuden ja luontohyötyjen esille tuominen.** Lisäämme yleistä tietoisuutta luonnon monimuotoisuudesta ja teemme näkyväksi luontohyötyjä esimerkiksi maataloudessa.
- **Ilmastonmuutoksen hillitseminen.** Kannustamme asiakkaitamme vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä. Toimimme esimerkkillämme vähentäen myös omasta toiminnastamme aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä. Etsimme ratkaisuja lisätä hiilensidontaa maaperään ja kasvillisuuteen.
- **Ilmastonmuutokseen sopeutuminen.** Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista ja varautumista esimerkiksi jalkauttamalla tutkimustietoa kuluttajille ja yrittäjille. Tunnistamme ilmastonmuutoksesta aiheutuvia riskejä yrityksille ja etsimme muutosjoustavuutta lisääviä ratkaisuja.
- **Ruokajärjestelmän ilmasto- ja luontoviisaus.** Edistämme koko ruokajärjestelmän ja ruokavalioiden ilmasto- ja luontoviisautta esimerkiksi vähentämällä ruokahävikkiä ja edistämällä kestävä kotimaisen lähiruoan ja sesonginmukaisten raaka-aineiden käyttöä. Jalkautamme kansallisia ravitsemussuosittelujen mukaisia kasvipainotteisia ruokavaliota vahvistaen kotimaisen kasviproteiinin käyttöä. Edistämme luonnonlaidunnusta ja laidunlihan käyttöä.
- **Vesienhoito.** Edistämme vesien hyvää tilaa laatimalla vesiympäristöjen hoito- ja kunnostussuunnitelmia ja kehittämällä vesiviisaita toimintatapoja.

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Vastuullisuusteema

Vastuullinen tuotanto ja kuluttaminen

Edistämme vastuullista tuotantoa ja kuluttamista koko toiminnallamme, kattaen asiantuntijapalvelut, järjestötyön ja organisaatiomme oman arjen. Tuemme siirtymää kohti kokonaiskestävää ja resurssiviisasta kierto- ja jakamistaloutta ja kestäviä elämäntapoja, jotka mahtuvat ympäristön kantokyvyn rajoihin. Vastuullinen tuotanto ja kuluttaminen kattaa ekologisen kestävyuden lisäksi, sosiaalisen, kulttuurisen ja taloudellisen kestävyuden.

Teemaan liittyvät YK:n kestävä kehityksen tavoitteet:

8. Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua

12. Vastuullista kuluttamista

PERIAATTEET

- **Kohtuullisuuden näkökulma.** Pidämme esillä maapallon kantokyvyn rajoihin mahtuvan kohtuullisen tuotannon, kuluttamisen ja elintason näkökulmaa. Kohtuullisuuteen liittyy muun muassa luonnonvarojen maltillinen käyttö kattaen esimerkiksi tavaroiden, materiaalien, energian, veden ja maaperän.
- **Läpinäkyvyys ja jäljitettävyys.** Edistämme tuotantoketjujen läpinäkyvyyttä ja jäljitettävyyttä koko tuotantoprosessin osalta esimerkiksi ruokaketjussa ja luonnontuotteiden tuotannossa.
- **Vastuullinen lähituotanto ja paikallinen yrittäjäyys.** Edistämme vastuullista lähituotantoa erityisesti ruoka-, elintarvike-, luonnontuote- ja matkailualoilla sekä Green Care -toimialoilla. Tuemme ja neuvomme paikallisia yrityksiä vastuullisuusasioissa ja etsimme yhdessä mahdollisuuksia luoda uutta vastuullista liiketoimintaa.
- **Vastuulliset elämäntavat.** Nostamme esille vastuullisten elämäntapojen teemoja, esimerkiksi kestävämmän arjen, vastuullisen ostokäyttäytymisen ja korjaamiskulttuurin osalta. Tuomme esiin kulutuksen vaikutuksia, esim. luonto- ja ilmastojalanjälkeen liittyen. Lisäämme kansalaisten ruokaymmärrystä ja ruoasta huolenpitämistä.
- **Oman toiminnan vastuullisuus esimerkkinä.** Kehitämme ja jaamme hyviä vastuullisten toimintatapojen käytäntöjä yhteistyössä jäsenyhdistystemme kanssa. Kehitämme jatkuvasti oman organisaatiomme käytäntöjä vastuullisen kuluttamisen näkökulmasta, esimerkiksi tapahtuma- ja kokouskäytäntöjen, liikkumisen, toimistojen käytäntöjen ja kierrätyksen näkökulmasta.

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Vastuullisuusteema

Hyvinvoivat yksilöt, elinvoimaiset yhteisöt

Haluamme edistää ja ylläpitää maaseudun ja maakuntien elinvoimaisuutta, mikä näkyy muun muassa ainutlaatuisina ympäristöinä, erilaisina yrityksinä, osallisuutena ja osaamisena. Tuemme työllämme ihmisten hyvinvointia, terveyttä ja tasa-arvoa. Näemme hyvinvoivat kansalaiset yhteiskunnan tukipilarina.

Teemaan liittyvät YK:n kestävän kehityksen tavoitteet:

2. Ei nälkää

3. Terveysttä ja hyvinvointia

4. Hyvä koulutus

5. Sukupuolten tasa-arvo

PERIAATTEET

- **Paikalliset yritykset ja alueiden elinvoimaisuus.** Vahvistamme maaseudun elinvoimaisuutta ja paikallisuutta esimerkiksi tukemalla yritysten toimintamahdollisuuksia. Edistämme maaseutuyritysten tuotteiden ja palveluiden käyttöä. Tuemme yrittäjien hyvinvointia.
- **Yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen.** Luomme yhteisöllisyyttä ja yhdessä tekemisen kulttuuria esimerkiksi järjestötyöllä.
- **Kulttuuriperintö.** Vaalimme suomalaista kulttuuriperintöä, esimerkiksi maaseudun kulttuuriympäristöjä ja suomalaisia ruokaperinteitä. Näemme, että monimuotoinen ja elävä kulttuuriperintö luo hyvinvointia ja alueiden vetovoimaa.
- **Kestävä arki ja terveelliset elämäntavat.** Edistämme hyvää ja kestävää arkea sekä terveellisiä elämäntapoja. Teemme esimerkiksi ravintosuositusten mukaista ruokaneuvontaa- ja kasvatusta kaiken ikäisille.
- **Varautuminen ja sopeutuminen** erilaisiin muutoksiin on vahvasti mukana toiminnassamme. Tuomme kotitalouksille tietoa varautumiseen liittyvissä asioita. Edistämme muuttuviin olosuhteisiin sopeutumista yhteistyössä maatalojen ja muiden yritysten kanssa.
- **Oikeudenmukainen siirtymä** toimii periaatteenamme kestävyysmurrosta edistävissä toimissa. Pohjaamme toimintamme tuoreimpaan tutkimustietoon ja toimimme rakentavalla tavalla vastakkainasettelua vähentäen.

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

KESTÄVÄ KEHITYS RAKENTUU YHTEISTYÖLLÄ

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Tahtotilamme, miten teemme muutosta

Myönteinen uudistaja

Maa- ja kotitalousnaisten organisaatio on kestävyysmurroksen rohkea edelläkävijä ja tiedollinen tiennäyttävä. Teemme rohkeita avauksia ja toimimme yhteiskunnan myönteisenä uudistajana kohti kestävämpää Suomea. Pidämme kiinni arvoistamme ja periaatteistamme argumentoiden, mutta olemme valmiita muuttamaan myös omaa toimintaamme uuden tiedon myötä.

Tutkimustiedon jalkauttaja

Tutkimustieto vastuullisuus- ja kestävyysaiheista toimii työmme perustana. Edistämme tutkitun tiedon soveltamista käytäntöön laajasti eri toiminnoissamme. Seuraamme aktiivisesti toimintaamme liittyvien alojen tutkimusta. Kehitämme asiantuntijoidemme osaamista, tiedonvaihtoa ja yhdessä oppimista.

Yhdistävä tekijä, rakentavan vuoropuhelun edistäjä

Toimimme aktiivisessa yhteistyössä kestävyyskysymysten edistämiseksi eri sidosryhmien kanssa. Edistämme rakentavaa vuoropuhelua ja pyrimme lieventämään erilaisia vastakkainasetteluja. Noudatamme turvallisemman tilan periaatteita toiminnassamme.

Sidosryhmämme

Tälle sivulle on nostettu poimintoja Maa- ja kotitalousnaisten tämänhetkisistä sidosryhmistä. Lisäksi meillä on paljon muita yhteistyökumppaneita kuten alueellisia ja paikallisia toimijoita. Sidosryhmiksemme ymmärrämme yhteistyökumppanimme, asiakkaamme sekä muut ryhmät ja organisaatiot, joiden kanssa toimimme. Yhdeksi sidosryhmäksemme näemme myös muun luonnon, sen eliöt ja ekosysteemit.

Kolmas sektori

Etujärjestöt, elinkeinotoimina, yrittäjyys

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC, Elintarviketeollisuusliitto, Suomen yrittäjät, Suomen Uusyrittäjäkeskukset, Suomen luontoyrittäjyysverkosto, Green Care Finland, Arktiset Aromit, Luonnonlaidunlihan Tuottajat, Kotimaiset kasvikset, Kuluttajaliitto, Kiinteistöliitto yms.

Ympäristö

Suomen luonnonsuojeluliitto, WWF Suomi, Baltic Sea Action Group, Viherympäristöliitto, Vesiensuojeluyhdistysten Liitto, Perinnemaisemayhdistys, Luontoliitto, Natur & Miljö, BirdLife yms.

Neuvonta, kulttuuri, hyvinvointi

Maaseudun sivistysliitto, Työtehoseura, Maaseutuverkosto, Suomen Kylät, Maaseudun sivistysliitto, Suomen Kotiseutuliitto, Maaseudun tukihenkilöverkko, Leader-ryhmät Martat, Ruokatieto, Suomen sosiaali ja terveys, Naisjärjestöjen Keskusliitto, Suomen 4H-liitto, Kulttuuriperintökasvatuksen seura, Museoliitto yms.

Luonto

Luonnonvaraiset eliöt, kotieläimet, maaperä, vesi, ilma, ekosysteemit

MAA- JA KOTITALOUS-NAISET

MKN Keskus, MKN Piirikeskukset, MKN paikallisyhdistykset

Julkinen sektori

Valtionhallinto, ministeriöt

Opetushallitus, opetus- ja kulttuuriministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, ympäristöministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, sisäministeriö, yms.

Aluehallinto

Maakuntaliitot, kaupungit, kunnat, aluehallintovirastot, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, hyvinvointialueet, alueelliset neuvottelukunnat, Ruokavirasto, Kuntaliitto yms.

Muita julkisen sektorin toimijoita

Metsähallitus, Museovirasto, Senaatti-kiinteistöt, Suomen metsäkeskus, Business Finland/Visit Finland yms.

Kansalaiset

Kansalaiset, kuluttajat, maanomistajat, kiinteistön omistajat, matkailijat

PROAGRIA

ProAgria Keskusten Liitto, ProAgria-keskukset, ProAgrian jäsenyhdistykset

Tutkimus ja koulutus

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut

Esimerkiksi, Helsingin yliopisto, Turun yliopisto, Oulun yliopisto, Satakunnan ammattikorkeakoulu, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Savonia-ammattikorkeakoulu yms.

Valtion tutkimuslaitokset

Luonnonvarakeskus (Luke), Suomen ympäristökeskus (Syke), Terveystieteiden tutkimuskeskus, Työterveyslaitos yms.

Perusopetus, ammatilliset oppilaitokset, lukiot

Muut koulutustahot

Opintokeskus Sivis, Kansalaisopistot, yms.

Media

Kansainvälinen yhteistyö

Hushållningssällskapet, Nordic Civ -verkosto Landfrauen yms.

Yksityinen sektori

Maatalousalan yritykset, maatilayritykset, elintarvikealan yritykset, luonnontuoteyritykset, vähittäiskaupan alan yritykset, ravintola- ja matkailupalveluyritykset, Green Care-toimialojen yritykset, Fingrid, Valio yms.

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

VIITEKEHYS

Maa- ja kotitalousnaisten kestävän kehityksen linjaukset pohjautuvat kestävyystieteen näkökulmiin.

Linjaukset kytkeytyvät myös laajaan kestävän kehityksen ja ympäristöpolitiikan viitekehykseen.

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

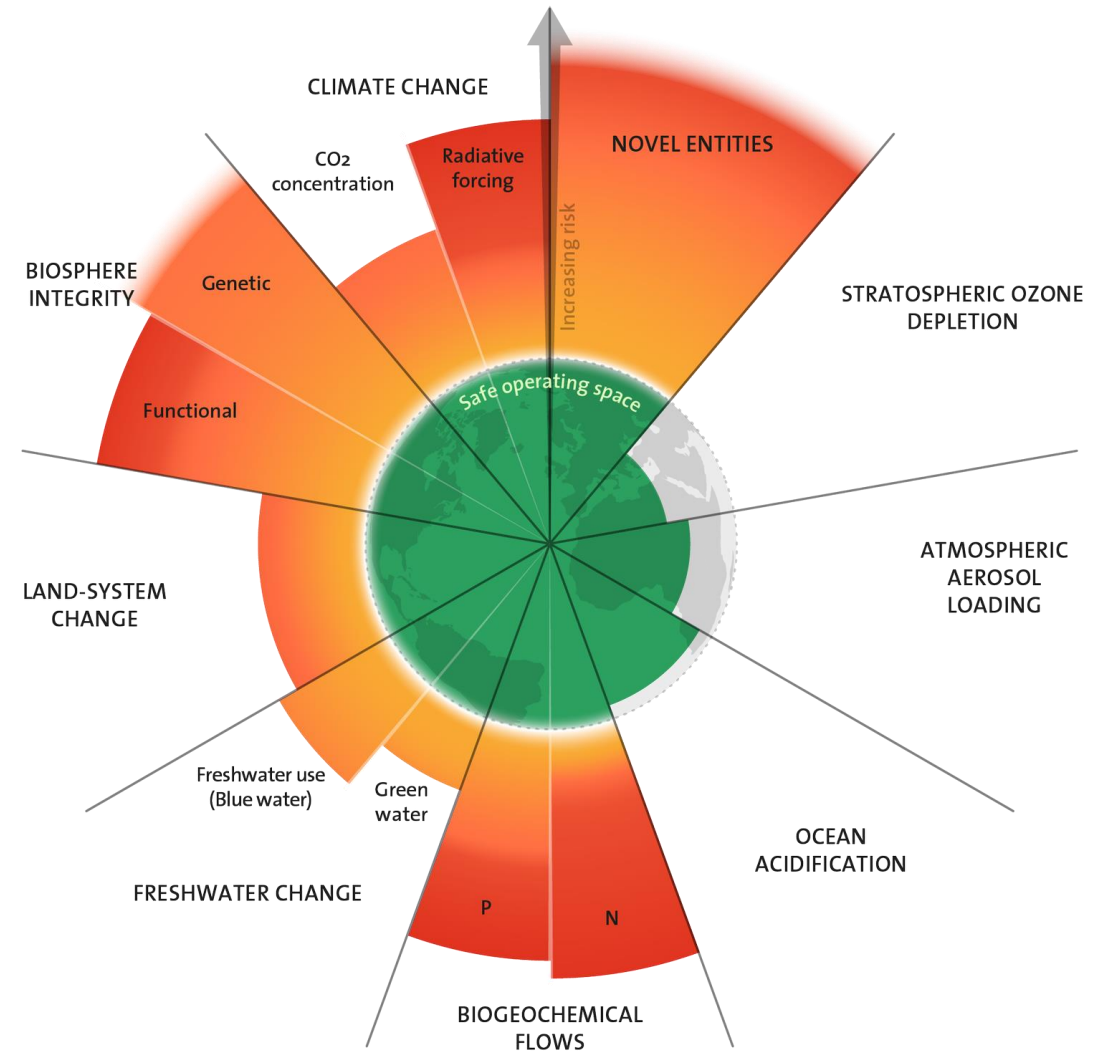
Planetaariset rajat

Ihmiskunnan toiminta ylittää planeetan kantokyvyn rajat.

Planetaariset rajat ovat maapallon vakauden kannalta keskeisiä ympäristöprosesseja. Niiden ylittäminen uhkaa maapallon ekosysteemien vakaata toimintaa, mikä puolestaan vaarantaa ihmisyyhteisöjen hyvinvoinnin.

Globaalisti olemme ylittäneet turvallisen toiminta-alueen rajat ilmastonmuutoksen, luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen, vierasaineiden, maankäytön muutosten, biokemiallisten virtausten (fosfori / typpi) ja makean veden muutosten osalta. Stratosfäärin otsonikerroksen, ilmakehän aerosolien määrän ja valtamerien happamoitumisen osalta olemme toistaiseksi vielä turvallisen toiminta-alueen sisällä.

Tarvitsemme laajasti toimia kääntääksemme tilanteen kestäväen kehityksen mukaiselle polulle.

Lähde: Planetary Boundaries, Stockholm Resilience Centre 2023

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

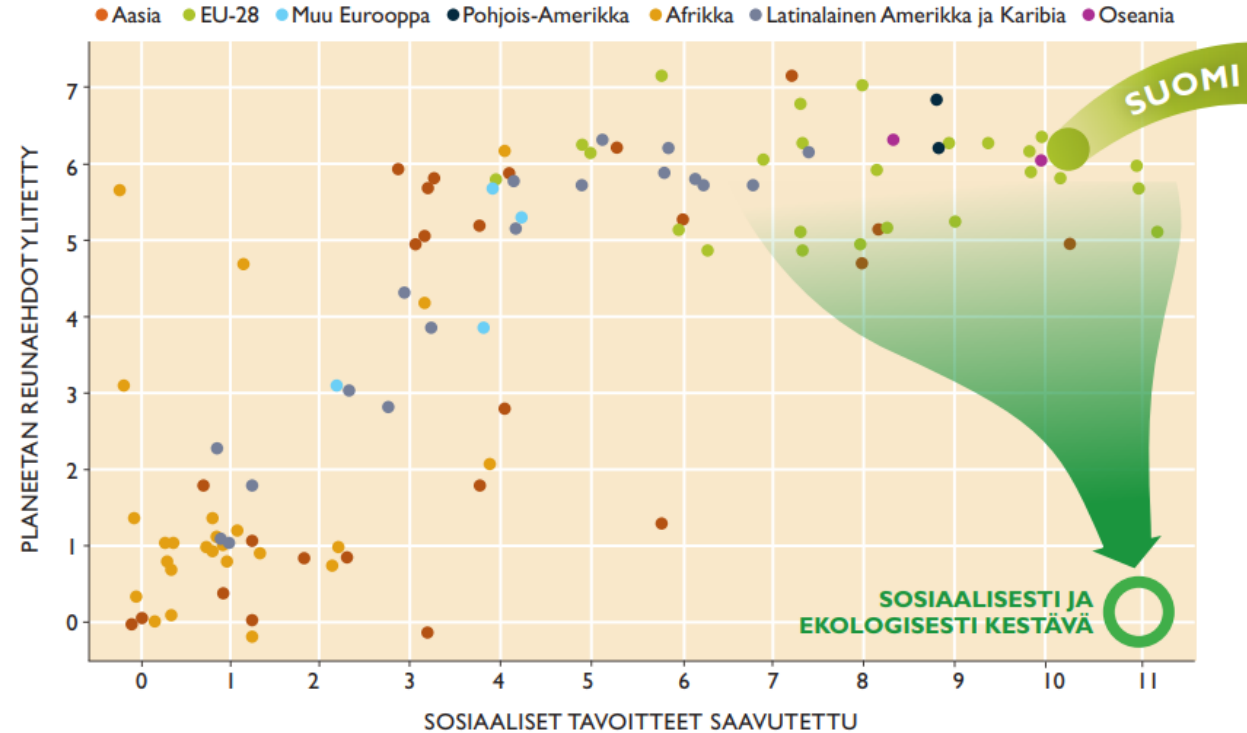
Kestävyysmurros

Kestävyysmurroksella tarkoitetaan yhteiskuntien toimintaa ja elämäntapoja läpileikkaavaa **systemistä murrosta** kohti kestävän kehityksen mukaista polkua, sellaista missä ihmistoiminnot sovitetaan mahdollisimman oikeudenmukaisesti planeetan kantokyvyn rajoihin.

Tarvittava muutos on valtava. Mikään maailman maista ei tällä hetkellä saavuta sosiaalista kestävyttä planeetan reunaehto- jen sisällä.

Kestävyysmurroksella on kiire. Kestämätön ihmistoiminta saattaa puskea planeetan prosesseja yli keikahduspisteiden, mikä voi vahvistaa epätoivottuja kehityskulkuja.

Kestävyysmurros on välttämätöntä hyvän elämän takaamiseksi tulevaisuudessa. Lyhyellä tähtämellä, osa ihmisryhmistä hyötyy muutoksesta, osalle aiheutuu siitä myös haittaa. **Oikeudenmukaisella siirtymällä** pyritään tasaamaan muutoksesta koituvia hyötyjä ja haittoja.

Kestävä kehitys

"Kestävä kehitys on kehitystä, joka tyydyttää nykyhetken tarpeet viemättä tulevilta sukupolvilta mahdollisuutta tyydyttää omat tarpeensa." Kestävän kehityksen käsite määriteltiin ensimmäistä vuonna 1987 Maailman ympäristö- ja kehityskomission (WCED) raportissa *Yhteinen tulevaisuus*, joka tunnetaan myös nk. Brundtlandin raporttina.

Vuonna 2015 hyväksyttiin YK:n kestävän kehityksen tavoitteet. Tämä Agenda 2030:ksi nimetty maailmanlaajuinen kestävän kehityksen ohjelma määrittelee 17 päätavoitetta kestävän kehityksen saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä.

Kestävä kehitys on määritelty perinteisesti kolmen-neljän ulottuvuuden kautta: ekologinen kestävyys, sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys sekä taloudellinen kestävyys.

Kestävyystieteissä on viime vuosikymmenenä korostettu niin kutsutun vahvan kestävyuden käsitettä. Tämä tarkoittaa sitä, että elinvoimainen luonto ja ekosysteemien prosessit tulee ymmärtää sosiaalisen, kulttuurisen ja taloudellisen kestävyuden perustana.

Lähde: United Nations,
Sustainable Development Goals

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Ympäristöpolitiikka

Kestävän kehityksen kannalta keskeisiä kansainvälisiä sitoumuksia ovat Pariisin ilmastopimus, Montrealin luontosopimus ja Agenda 2030 -toimintaohjelma. Pariisin ilmastopimuksen tavoitteena on rajoittaa ilmaston keskilämpötilan nousu selvästi alle kahden asteen verrattuna esiteolliseen aikaan, pyrkien 1,5 asteeseen. Montrealin luontosopimuksen tavoitteena on pysäyttää luontokato vuoteen 2030 mennessä, jonka jälkeen luonnon monimuotoisuus lähtisi elpymään.

Euroopan unioni edistää vihreää siirtymää niin kutsutulla Green Deal –ohjelmallaan. Se käsittää laajasti erilaisia tavoitteita, strategioita ja politiikkatoimia.

Kansainvälisiä sitoumuksia ja EU-politiikkaa toteutetaan kansallisella tasolla. Kansallisesti eri toimialoilla ja alueilla on lisäksi omia strategioita ja linjauksia kestäväan kehitykseen ja ympäristöön liittyen.

